

ÚVODNÁ STRANA PROJEKTOVÉHO DOKUMENTU

1. Partnerská krajina, miesto realizácie projektu: Moldavsko		2. Projektové číslo: SAMRS/2015/MD/1/4	
3. Názov projektu Transparentné, finančne zdravé a konkurencieschopné samosprávy v Moldavsku			
4. Sektorová priorita: Efektívna samospráva		5. CRS kód (5 miestny): 15112	
6. Predpokladaný dátum začiatku: 15.10.2015		7. Predpokladaný dátum ukončenia: 15.3.2017	
8 . Požadovaná dotácia z ODA (EUR): 82570,-		9. Celkové spolufinancovanie žiadateľa (EUR): 9300,-	
10. Partnerská organizácia v krajine prijímateľa (meno, adresa, kontakty): Institute for Development and Social Initiatives (IDIS) „Viitorul“ Chisinau, MD-2005, Iacob Hincu 10/1 St. Tel.: +373 22 221 844 Kontaktná osoba: Tatiana Lariushin, IDIS Senior Economist, e-mail: tatiana.lariushin@viitorul.org , GSM: +373 69 158 382			
11. Stručná charakteristika projektu (max. 250 slov): Transparentnosť, fiškálna udržateľnosť a konkurencieschopnosť samospráv sú absolútne základnými predpokladmi na to, aby dokázali svojim občanom efektívne zabezpečiť verejné služby a podmienky na zlepšovanie životnej úrovne. S cieľom podporiť regionálny rozvoj v Moldavsku a to najmä pomôcť samospráve efektívne hospodáriť a vytvárať lepšie podmienky na rozvoj ekonomickej aktivity chceme v tomto projekte moldavskému partnerovi odovzdať know-how z úspešných aktivít realizovaných na Slovensku. Prvou aktivitou je zadefinovanie protikorupčného balíka odporúčaní na zvýšenie transparentnosti v samospráve vychádzajúc z príkladov dobrej praxe v boji proti korupcii na Slovensku (napr. zverejňovanie zmlúv, verejné rokovania samospráv, zhotovovanie záznamov). Druhou je aktualizácia a vylepšenie on-line portálu o hospodárení miest a obcí, ktorého obdoba na Slovensku vďaka transparentnému zverejňovaniu údajov z rozpočtov miest a obcí preukázateľne pomohla výrazne znížiť zadlženosť municipalít a vďaka tlaku verejnosti a médií núti predstaviteľov miest a obcí dodržiavať zákonom stanovené limity týkajúce sa hospodárenia, ktoré boli ešte v nedávnej minulosti bežne prekračované. Treťou aktivitou je vytvorenie interaktívneho modelu konkurencieschopnosti moldavských regiónov za účelom identifikovania ich konkurenčných výhod a nevýhod a navrhnutia individuálnych rozvojových stratégií. Vďaka tejto aktivite získali v minulosti slovenskí predstavitelia samospráv užitočnú pomôcku pre ďalší rozvoj regiónov. Súvisiacim benefitom bola detailná prezentácia možností regiónu voči potenciálnym investorom. Projekt zrealizujú nezávislí experti zo Slovenska a Moldavska, pričom výstupy projektu sú určené primárne predstaviteľom samospráv, aby mestá a obce spravovali zodpovedne v záujme dosiahnutia udržateľného hospodárskeho rozvoja.			

1. ZHRNUTIE V SLOVENSKOM A ANGLICKOM JAZYKU (MAX. 2 STRANY)

Projekt je zameraný na riešenie troch špecifických problémov decentralizácie. Prvým je zvýšené riziko korupcie na úrovni samospráv vyplývajúce z fiškálnej decentralizácie a nedostatočných kontrolných štandardov na lokálnej úrovni. Navyše, potreba investícií do infraštruktúry na samosprávnej úrovni len zdôrazňuje potrebu riešenia tohto problému a zavádzania tak kontrolných mechanizmov ako aj praktík, ktoré zvyšujú transparentnosť narábania s verejnými financiami na úrovni samospráv. Druhým problémom je riziko fiškálnej nestability samospráv vyvolané nestráženým zadlžovaním samospráv, nakoľko dnes v Moldavsku neexistuje dostatočný monitoring efektívnosti a udržateľnosti výdavkov samospráv a celkové vnímanie výdavkov verejnej správy je podľa hodnotenia miestnych podnikateľov jedno z najhorších na svete. Tretím problémom sú regionálne rozdiely, ktoré EÚ, Svetová banka a ďalšie medzinárodné inštitúcie považujú vôbec za jeden z najväčších problémov Moldavska a bez komplexnej analýzy ukazovateľov, ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú ekonomickú výkonnosť regiónov, nie je možné efektívne nastavovať politiky na ich zmieňovanie.

Celkovým cieľom projektu je podporiť regionálny rozvoj v Moldavsku prostredníctvom transferu know-how z úspešných aktivít realizovaných v SR. Uvedený cieľ korešponduje s rozvojovými prioritami predmetnej grantovej výzvy, ktorými sú: zlepšiť kompetentnosť samospráv v oblasti finančnej decentralizácie, posilniť ich schopnosti v oblasti aktívneho zlepšovania životných podmienok svojich obyvateľov a zvýšiť povedomie obyvateľov o význame samosprávy, jej finančnej udržateľnosti a potrebe transparentnosti.

Za účelom riešenia pomenovaných rozvojových problémov boli pre projekt stanovené tri špecifické ciele, ktoré zohľadňujú požiadavky sponzora na budovanie kapacít miestnych samospráv v oblasti reformy verejných financií, posilnenie aktívnej participácie občanov na správe vecí verejných na lokálnej úrovni, zvýšenie transparentnosti vo výkone samosprávnych úloh a zvyšovanie kapacít samospráv v oblasti plánovania sociálneho a hospodárskeho rozvoja.

Špecifickými cieľmi projektu sú:

- 1) Znížiť korupciu v samosprávach Moldavska prostredníctvom zostavenia protikorupčného balíka odporúčaní na zvýšenie transparentnosti v samospráve zohľadňujúc protikorupčné priority moldavských samospráv a príklady dobrej praxe v oblasti boja proti korupcii na Slovensku (napr. zverejňovanie zmlúv, otvorené zasadnutia orgánov samospráv, zhotovovanie a zverejňovanie záznamov z rokovaní samosprávnych orgánov, atď.)
- 2) Zvýšiť verejný tlak na efektívne hospodárenie samospráv Moldavska. Predpokladom na dosiahnutie tohto špecifického cieľa je aktualizácia a vylepšenie on-line portálu hospodárenia miest a obcí Moldavska. Portál zásadným spôsobom sprehľadní informácie o hospodárení samospráv a umožní sledovať, na čo sa míňajú peniaze a porovnávať kľúčové pomerové ukazovatele zadlženosti a finančnej udržateľnosti lokálnych rozpočtov. Portál vznikne vďaka prenosu unikátneho know-how z podobného projektu, ktorý bol úspešne implementovaný v SR a viedol k zásadnému poklesu zadlženia samospráv s posledných dvoch rokov.
- 3) Zvýšiť konkurencieschopnosť regiónov Moldavska a to prostredníctvom vytvorenia interaktívneho modelu konkurencieschopnosti a komplexnej analýzy konkurenčných výhod a nevýhod regiónov (okresov) Moldavska; analýza preskúma úroveň a kvalitu ekonomickej aktivity, infraštruktúry, ľudských zdrojov a verejnej správy v regiónoch, pomenuje bariéry ekonomického rozvoja a navrhne individuálne rozvojové stratégie pre 32 okresov Moldavska. Know-how vytvorenia interaktívneho modelu konkurencieschopnosti regiónov je aj v tomto prípade odvodené z úspešného projektu realizovaného na Slovensku.

ENGLISH SUMMARY:

The project addresses three specific problems of decentralization. The first problem is the risk of growing corruption stemming from ongoing decentralization and lack of monitoring standards on local level. Moreover, the demand for local infrastructure investments underlines the necessity to solve this problem and to implement measures which will increase transparency in local public spending. The second problem is the risk of fiscal instability caused by unattended indebtedness of municipalities, as today in Moldova there is insufficient monitoring of effectiveness and

sustainability of expenditures; and the overall perception of using public resources, according to the evaluation of local entrepreneurs, is one of the worst in the world. Regional differences represent the third problem which the EU, the World Bank and other international institutions consider as one of the greatest problems of Moldova and without a comprehensive analysis of indicators which substantially affect the economic performance of regions, it is impossible to effectively adjust policy to reduce them.

The main objective of the project is to support regional development in Moldova through know-how transfer of successful projects implemented in Slovakia. Main objective of the project fully corresponds with the development priorities for Moldova stated in the project call, like: to strengthen financial decentralization competences of municipalities, to strengthen their capacities at improving living condition of their citizens, to increase citizens' awareness of self-government significance, financial sustainability and transparency.

To solve these problems three specific objectives were set which take into account the requirements of the sponsor to build the capacity of local governments in the area of public finance reform, strengthen the active participation of citizens in governance at the local level, increase transparency and capabilities of municipalities in planning social and economic development.

The specific objectives of the project are:

- 1) To reduce corruption at local level by formulating the Anti-corruption measures reflecting anti-corruption priorities of Moldovan self-government bodies and the best anti-corruption practices from Slovakia (e.g. publishing of public contracts on the Internet, public presence at meetings of self-government bodies, public recording of these meetings, etc.).
- 2) To intensify public demand for efficient public spending of municipalities. An online portal on financial management of Moldovan municipalities will be updated and improved; portal will dramatically improve information about municipalities' fiscal management and will enable comparison of key debt and financial sustainability parameters. In this part of the project we plan to utilize unique know-how from a similar project, which has been successfully implemented in the Slovak Republic and led to a dramatic decline in debt of municipalities within last two years.
- 3) To increase competitiveness of Moldova regions by creating an interactive competitiveness model and comprehensive analysis of competitive advantages and disadvantages of Moldovan regions (districts). The analysis will examine the level and quality of economic activity, infrastructure, human resources and public administration in regions, will identify barriers for economic development and will propose competitiveness strategies for 32 districts of Moldova. Know-how will be derived from a similar and successful project implemented in Slovakia.

2. ANALÝZA PROBLÉMOV A ZDÔVODNENIE PROJEKTU (MAX. 3 STRANY)

2. 1. Identifikácia problémov a analýza potrieb

Návrh projektu, jeho cieľov a aktivít nadväzuje na diskusie s potenciálnym projektovým partnerom v Moldavsku, ktorého predstavitelia identifikovali ako zásadné nedostatky Moldavska vysokú úroveň korupcie na miestnej úrovni, netransparentné a často i nekompetentné spravovanie miestnych rozpočtov samospráv a neschopnosť samospráv identifikovať strategické rozvojové priority regiónov, ktoré by podporili rast životnej úrovne miestnych obyvateľov. Problémy, na riešenie ktorých sa tento projekt zameriava, možno teda rozčleniť do troch skupín:

Problém č.1: Korupcia na lokálnej úrovni

Len 5 európskych krajín sú v rebríčku vnímania korupcie, ktorý zostavuje Transparency International, hodnotené horšie než Moldavsko. V 175 miestnom rebríčku je Moldavsko na 103. priečke a len Albánsko, Kosovo, Rusko, Bielorusko a Ukrajina sa spomedzi európskych krajín umiestnili nižšie.

Korupcia je problémom tak centrálnej vlády, ako aj miestnych samospráv. Kým zvyšovanie úrovne transparentnosti konania centrálnej vlády je jedným z hlavných cieľov časti grantových výziev zahraničných donorov, ktorí v Moldavsku pôsobia, transparentnosť samospráv je zväčša menej viditeľný problém a to i napriek skutočnosti, že kompetencie samospráv postupne rastú. Navyše, vzhľadom na výzvy, ktoré majú moldavské samosprávy pred sebou (napr. témy ako budovanie infraštruktúry, modernizácia verejnej dopravy alebo zefektívňovanie odpadového hospodárstva, ktoré spomína vo svojej stratégii pre Moldavsko Európska banka pre obnovu a rozvoj¹) možno očakávať extenzívne výdavky miestnych samospráv aj smerom do budúcnosti. Pri nedostatočných kontrolných mechanizmoch sa však zároveň zvyšuje riziko korupcie na lokálnej úrovni. Sme presvedčení, že Slovensko môže byť pre Moldavsko v oblasti formulovania a zavádzania protikorupčných opatrení inšpiratívnym príkladom. Opatrenia ako povinné zverejňovanie zmlúv, otvorené zasadnutia miestnych samosprávnych orgánov a komisií, zhotovovanie a zverejňovanie záznamov z rokovaní sú účinné z hľadiska zvyšovania verejnej kontroly a vôbec záujmu verejnosti o rozhodovanie samospráv a príslušných orgánov. Hoci Slovensko svoj boj proti korupcii ešte nevyhralo, sme presvedčení, že je pre Moldavsko vhodnejším vzorom než čistejšie krajiny západnej Európy, keďže sme mali v rámci východného bloku po páde komunizmu podobnú štartovaciu líniu. Riešenie problému korupcie na miestnej úrovni vidíme v zostavení protikorupčného balíku opatrení na zvýšenie transparentnosti v samospráve. Šancu na dosiahnutie reálnej zmeny súčasného stavu zvyšuje skutočnosť, že vzorové opatrenia boli zavedené a reálne fungujú na Slovensku. Potrebu zintenzívnenia boja proti korupcii na všetkých úrovniach, vrátane samosprávy podčiarkuje verejne deklarovaný záujem súčasnej vlády v Moldavsku bojovať proti korupcii, ktorá podľa vyjadrení vládných politikov predstavuje jeden z najvážnejších problémov krajiny.

Problém č.2: Nízka efektívnosť a nejasná udržateľnosť výdavkov samospráv

Decentralizácia verejnej správy zvyšuje právomoci a zodpovednosti samospráv za fungovanie lokálnej správy v regiónoch. Okrem nových úloh a povinností je sprevádzaná vyššími transfermi financovania z centra smerom k lokálnym politikom, a teda zvýšenými nárokmi na zodpovedné hospodárenie na miestnej úrovni. Nedostatočný dôraz vlády a absolútny nedostatok skúseností a zrozumiteľných inštrukcií viedli v minulosti na Slovensku k nezodpovednému mrhaniu a zadlžovaniu samospráv, čo v niektorých prípadoch končilo až nútenou správou miest a obcí. Rovnaké riziko hrozí predstaviteľom a najmä obyvateľom samospráv v Moldavsku. Vychádzajúc z informácií od osloveného projektového partnera v súčasnosti v Moldavsku neexistuje dostatočný monitoring efektívnosti a udržateľnosti výdavkov samospráv a celkové vnímanie výdavkov verejnej správy je podľa Svetového ekonomického fóra mimoriadne nepriaznivé (102. miesto v rebríčku Správy o globálnej konkurencieschopnosti). Hoci sa problém zadlžovania samospráv môže zdať marginálny v kontexte nízkeho celkového zadlženia krajiny (verejný dlh bol v roku 2012 na úrovni 23,8 % HDP), predchádzanie dlhodobému predĺženiu samosprávy je nevyhnutné v záujme znižovania regionálnych disparít a minimalizácie rizika bankrotu lokálnych samosprávnych jednotiek a centrálnej vlády, ktoré v prípade malých a ekonomicky málo výkonných krajín hrozí aj pri relatívne nízkej miere zadlženia (príkladom môže byť na poslednú chvíľu odvrátený bankrot Lotyšska v roku 2009, ktorého verejný dlh v tom čase predstavoval iba 36,7% HDP, keď sa medziročne zvýšil z úrovne 19,8% HDP). Účinným nástrojom na monitorovanie a znižovanie verejného dlhu samospráv, ktorý na Slovensku veľmi úspešne funguje, je portál o hospodárení miest a obcí, ktorý sofistikovaným spôsobom spracúva neprehľadné dáta z rozpočtov miestnych samospráv a transformuje ich do formy zrozumiteľných informácií o deficite lokálnych rozpočtov, zadlženosti, likvidite a ďalších ekonomických ukazovateľoch. Zverejnenie týchto informácií na internetovom portáli viedlo preukázateľne k zníženiu zadlženosti samospráv na Slovensku, nakoľko sa samosprávy mohli medzi sebou jednoducho porovnávať a verejnosť v najzadlženejších mestách a obciach ako aj médiá sa začali aktívne zaujímať o dôvody zadlženia a tiež o opatrenia vedúce k ozdraveniu miestnych rozpočtov. Vzhľadom na neprehľadnosť a absolútny nedostatok informácií o hospodárení samospráv v Moldavsku chceme v projekte preniesť na lokálneho partnera know-how a vytvoriť online portál

¹ <http://www.ebrd.com/downloads/country/strategy/moldova.pdf>

o hospodárení samospráv v Moldavsku. Konečným prijímateľom majú byť primárne predstavitelia samospráv, ktorí sú zodpovední za správu lokálnych verejných rozpočtov, z politického hľadiska sú vystavovaní riziku nadmerného míňania verejných prostriedkov a nakoľko nie sú dnes dostatočne efektívne kontrolovaní, môžu vystaviť spravované regióny zvýšenému riziku finančných ťažkostí. Rovnako dôležitým príjemcom budú obyvatelia samospráv, ktorí priamo znášajú prípadné sankcie v dôsledku zlého hospodárenia svojich miestnych predstaviteľov a vďaka unikátnym informáciám z portálu, ktoré dnes nie sú takmer vôbec dostupné (a už vôbec nie v zrozumiteľnej podobe s možnosťou vzájomného porovnávania sa) môžu spolu s médiami vytvárať väčší tlak na zodpovedné správanie sa samosprávy.

Problém č.3: Nekoncepčné (ne)plánovanie sociálneho a hospodárskeho rozvoja

Regionálne rozdiely považuje EÚ, Svetová banka a ďalšie medzinárodné inštitúcie za zásadný a stále rastúci problém Moldavska. Odborné diskusie o regionálnych rozdieloch sa bohužiaľ obmedzujú len na porovnávanie vybraných makroekonomických ukazovateľov ako napr. HDP, prílev investícií či nezamestnanosť v regiónoch. To pre pochopenie rastového potenciálu a bariér rastu jednotlivých regiónov nestačí. Pri študovaní konkurencieschopnosti krajín používajú renomované zahraničné inštitúcie desiatky rôznych ukazovateľov. Väčšinu z hodnotiacich ukazovateľov krajín je možné použiť aj na mikroúrovni regiónov. Boj proti regionálnym rozdielom nie je možné vyhrať bez poznania hĺbkových ukazovateľov, ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú ekonomickú výkonnosť regiónov. V záujme jej zvyšovania je pre samosprávu mimoriadne dôležité poznať kvalitu, prednosti a bariéry lokálneho podnikateľského prostredia, ktoré ovplyvňujú konanie podnikateľov a motivácie investorov. Rozvoj regiónov nedokáže zabezpečiť centrálna vláda s dostatočnou efektívnosťou, pokiaľ nedostane kvalitné informácie a analýzami podložené požiadavky od predstaviteľov samospráv. Unikátnou pomôckou pre samosprávy na Slovensku bola komplexná analýza konkurencieschopnosti regiónov popisujúca konkurenčné výhody a nevýhody regiónov opierajúc sa o komparatívnu analýzu desiatok rôznych štatistických dát a informácií z rozsiahleho prieskumu popisujúcich ekonomickú aktivitu, infraštruktúru, ľudské zdroje a verejnú správu v regiónoch. Podobná detailná analýza by v Moldavsku pomohla riešiť viacero združených problémov, ktoré súvisia s plánovaním sociálneho a hospodárskeho rozvoja regiónov, kde ako problémy vidíme to, že 1) regionálne rozdiely sú preukázateľne dlhodobým problémom Moldavska, 2) regionálne rozdiely a najmä prvky, ktoré ich spôsobujú, neboli dodnes komplexne preskúmané, 3) regióny nemajú vypracované vízie rozvoja lokálneho podnikateľského prostredia, ktorého kvalita je z hľadiska sociálno-ekonomického rozvoja rozhodujúca, 4) v dôsledku nedostatku komplexných informácií o podmienkach na podnikanie v regiónoch je medzi samosprávami nízka konkurencia a rivalita vedúca k zlepšovaniu podmienok na podnikanie a lákanie investícií a nových pracovných miest a 5) nedostatok podrobných informácií o faktoroch spôsobujúcich zaostávanie regiónov komplikuje centrálnej vláde presadzovanie návrhov ako zvyšovať efektívnosť a adresnosť výdavkov na zmiernenie regionálnych rozdielov. Výsledky projektu využijú samosprávy na jednoduchšie a kvalifikovanejšie formulovanie svojich rozvojových stratégií, ktoré povedú k intenzívnejšiemu atraktívnosti podmienok na podnikanie v regiónoch, vyššiemu hospodárskemu rastu a rastu životnej úrovne obyvateľov. Podnikatelia a investori dostanú vďaka tomuto projektu ucelenú informáciu o príležitostiach a hrozbách v regiónoch, ktoré musia dnes pracne zisťovať vo vlastnej réžii. V neposlednom rade výsledky využije aj centrálna vláda pre lepšie zacielenie svojich nástrojov zameraných na rozvoj zaostávajúcich regiónov.

2.2. Relevantné štúdie, prieskumy žiadateľa/partnera a komplementárne projekty

V súvislosti s projektom sme nerealizovali osobitné predrealizačné štúdie, no obsah projektu korešponduje so závermi Stratégie pre Moldavsko vypracovanej Európskou bankou pre obnovu

a rozvoj² (EBRD). Aktivity sme navrhli v nadväznosti na diskusie s moldavským partnerom Institute for Development and Social Initiatives (IDIS) „Viitorul“. Experti IDIS v rámci diskusie identifikovali problémy uvedené v predchádzajúcej časti 2.1 ako top priority a ohodnotili navrhnuté riešenia ako realizovateľné, udržateľné a efektívne. Diskusii s moldavským partnerom predchádzal rešerš ďalších analytických materiálov o Moldavsku. Popri Stratégii vypracovanej EBRD boli pre nás ďalším zdrojom informácií o možných intervenciách nasledovné dokumenty: Draft of National Decentralisation Strategy (Government of the Republic of Moldova, 2011), Competitiveness Development Policy Operation (Svetová Banka, 2012), Moldova Regional Development (Svetová banka, 2009), Global Competitiveness Report (Svetové ekonomické fórum, 2013) a Eastern Europe and South Caucasus Competitiveness Initiative (OECD, 2010).

Na tému posilňovania kapacity samosprávy prebehlo, resp. naďalej prebieha v Moldavsku viacero projektov (napr. program Eastern Partnership – Civil Society Forum, financované z fondov EÚ, alebo slovenský program bilaterálnej spolupráce medzi Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS) a Kongresom miestnych samospráv Moldavska). Náš projekt je jedinečný vďaka špecifickému zameraniu jeho aktivít, ktoré na Slovensku patrili medzi mimoriadne úspešné a medializované projekty realizované tretím sektorom v spolupráci s lokálnou verejnou správou. Z tohto dôvodu sme presvedčení, že náš projekt prispeje výrazne k posilneniu komplementarity a rozšíri aktivity iných inštitúcií o témy spojené so zvyšovaním transparentnosti vo výkone samosprávnych úloh, budovaním kapacít miestnych samospráv v oblasti reformy verejných financií a fiškálnej decentralizácie, a zvyšovaním kapacít samospráv v oblasti plánovania sociálneho a hospodárskeho rozvoja v Moldavsku.

Projekt priamo nenadväzuje na ukončenú predchádzajúcu intervenciu. Synergicky však rozširuje a posilňuje pozitívne dopady iných projektov cielených na posilňovanie kompetencií samospráv.

Od mája do novembra 2015 realizujeme projekt v spolupráci s moldavským partnerom, ktorého cieľom je vytvorenie on-line portálu hospodárenia miest a obcí Moldavska. V rámci predkladaného projektu plánujeme popri iných aktivitách aktualizáciu a vylepšenie tohto portálu.

3. CIELE, VÝSLEDKY A AKTIVITY PROJEKTU (MAX. 10 STRÁN)

3.1. Celkový cieľ projektu

Celkovým cieľom projektu je podporiť regionálny rozvoj v Moldavsku prostredníctvom transferu know-how z úspešných aktivít realizovaných v SR. Uvedený cieľ korešponduje s rozvojovými prioritami predmetnej grantovej výzvy, ktorými sú: zlepšiť kompetentnosť samospráv v oblasti finančnej decentralizácie, posilniť ich schopnosti v oblasti aktívneho zlepšovania životných podmienok svojich obyvateľov a zvýšiť povedomie obyvateľov o význame samosprávy, jej finančnej udržateľnosti a potrebe transparentnosti.

3.2. Špecifické ciele projektu

Špecifické ciele projektu korešpondujú intervenciami, uvedenými v grantovej výzve. Projektové aktivity budú zamerané na: budovanie kapacít miestnych samospráv v oblasti reformy verejných financií, posilnenie aktívnej participácie občanov na správe vecí verejných na lokálnej úrovni, podporu efektívnej komunikácie medzi samosprávou a občanmi, zvýšenie transparentnosti vo výkone

² <http://www.ebrd.com/downloads/country/strategy/moldova.pdf>

samosprávnych úloh a zvyšovanie kapacít samospráv v oblasti plánovania sociálneho a hospodárskeho rozvoja.

Projekt má tieto špecifické ciele:

1. Znížiť korupciu v samosprávach Moldavska

Indikátory:

- Miera plnenia balíka protikorupčných opatrení v 50 najväčších samosprávach
- Počet aktívne zapojených samospráv do implementácie protikorupčných opatrení (10)
- Počet mediálnych výstupov informujúcich o plnení balíka protikorupčných opatrení (20)
- Spätná väzba vybraných stakeholderov (10) - vplyvných nezávislých ľudí, ktorí sa zaoberajú danou problematikou

2. Zvýšiť verejný tlak na efektívne hospodárenie samospráv Moldavska

Indikátory:

- Rozsah prístupných dát o hospodárení samospráv (v ideálnom prípade aj index finančného zdravia samospráv)
- Počet mediálnych výstupov informujúcich o výstupoch portálu hospodárenia obcí
- Spätná väzba vybraných stakeholderov (10) - vplyvných nezávislých ľudí, ktorí sa zaoberajú danou problematikou

3. Zvýšiť konkurencieschopnosť regiónov Moldavska

Indikátory:

- Index regionálnej konkurencieschopnosti
- Subindexy ekonomickej aktivity, infraštruktúry, ľudských zdrojov a verejnej správy regiónov
- Počet aktívne zapojených samospráv do procesu analyzovania regiónov (10)
- Spätná väzba vybraných stakeholderov (10) - vplyvných nezávislých ľudí, ktorí sa zaoberajú danou problematikou

Pre výpočet indexu regionálnej konkurencieschopnosti a jeho subindexov bude ako vzor slúžiť model použitý v SR, ktorého inšpiráciou bol index a rebríčky Svetového ekonomického fóra. Hodnotiaci model v SR má 106 indikátorov, z ktorých 47 pochádza z celoslovenského prieskumu o podnikaní v regiónoch, do ktorého sa zapojilo viac ako 5000 podnikateľov zo všetkých okresov Slovenska. Ostatné indikátory pochádzajú zo štatistických databáz a viaceré majú kompozitný charakter. Model aplikovaný v MD bude zjednodušený s ohľadom na dostupnosť dát ako aj na časové aj rozpočtové možnosti.

3.3. Výsledky projektu a indikátory

V nadväznosti na špecifické ciele projektu budú výsledky projektu nasledovné:

1.1. Zostavenie balíka protikorupčných opatrení pre samosprávy v Moldavsku a monitoring jeho plnenia

Indikátory:

- Počet samospráv zaradených do monitoringu plnenia balíka protikorupčných opatrení (50 najväčších miest)
- Počet samospráv (miest a obcí) v Moldavsku, ktoré aplikujú protikorupčné opatrenia (10)
- Počet mediálnych výstupov informujúcich o balíku protikorupčných opatrení a jeho plnení (20)
- Návštevnosť rebríčka otvorenosti samospráv na internete (500/mesiac)

2.1. Aktualizácia a vylepšenie on-line portálu hospodárenia miest a obcí Moldavska

Indikátory:

- Návštevnosť webstránky interaktívneho modelu (počet návštev/dopytov za mesiac, 1000)
- Počet okresov pre ktoré je vypracovaná rozvojová stratégia (32)
- Počet mediálnych výstupov informujúcich o modeli konkurencieschopnosti a rozvojových stratégiách regiónov (20)
- Počet účastníkov konferencie (30)

3.1. Zavedenie interaktívneho modelu konkurenčných výhod regiónov Moldavska

Indikátory:

- Návštevnosť webstránky interaktívneho modelu (počet návštev/dopytov za mesiac, 1000)
- Počet okresov pre ktoré je vypracovaná rozvojová stratégia (32)
- Počet mediálnych výstupov informujúcich o modeli konkurencieschopnosti a rozvojových stratégiách regiónov (20)
- Počet účastníkov konferencie (30)

3.4. Aktivity projektu a vstupy

- 1.1.1. Prieskum a zadefinovanie protikorupčných priorít samospráv v Moldavsku
 - SK a MD experti prediskutujú oblasti záujmu, preskúmajú protikorupčné potreby samospráv a zadefinujú rozsah a hĺbku analýzy
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, SK expert, SK konzultant, MD odb. pracovník
- 1.1.2. Vypracovanie vzorových príkladov dobrej praxe boja proti korupcii v SR
 - SK expert vypracuje 10 vzorových príkladov dobrej praxe v boji proti korupcii
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, SK expert
- 1.1.3. Vypracovanie návrhu protikorupčných opatrení pre samosprávy v Moldavsku
 - MD expert vypracuje odporúčania a zabezpečí ich sripomienkovanie predstaviteľmi samospráv
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, MD odb. pracovník, telekomunikačné náklady
- 1.1.4. Monitoring miery plnenia protikorupčného balíka v najväčších mestách
 - MD expert prostredníctvom dotazníka zmonitoruje mieru plnenia protikorupčného balíka opatrení v 50 najväčších mestách Moldavska
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, MD odb. pracovník, telekomunikačné náklady
- 1.1.5. Zverejnenie protikorupčného balíka a publicita
 - SK a MD projektový tím naplánuje a zrealizuje zverejnenie a PR aktivity
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, MD web admin., tlač publikácie
- 2.1.1. Úprava metodiky hodnotenia hospodárenia samospráv
 - SK expert s MD partnermi upraví metodológiu a manuál pre Moldavsko
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, pracovná cesta do MD, SK expert, MD odb.pracovník
- 2.1.2. Zber a spracovanie dát
 - MD expert zozbiera dáta zo samospráv a spracuje ich do požadovanej podoby/databázy
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, MD odb. pracovník, telekomunikačné náklady
- 2.1.3. Úpravy interaktívneho on-line portálu
 - SK expert naprogramuje vylepšenia interaktívneho portálu
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, SK expert
- 2.1.4. Zverejnenie výsledkov a publicita
 - SK a MD projektový tím naplánuje a zrealizuje zverejnenie a PR aktivity
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, MD web admin., tlač publikácie, seminár + tlmočenie

- 3.1.1. Identifikácia vhodných štatistických údajov
 - SK experti zanalyzujú dáta použité v slovenskom modeli hodnotiacom konkurencieschopnosť regiónov a moldavskí partneri zistia dostupnosť týchto dát v MD. Pôjde o štatistické ukazovatele vypovedajúce o ekonomickej aktivite, infraštruktúre, ľudských zdrojoch a verejnej správe v regiónoch Moldavska
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, SK expert, SK konzultant, MD odb. pracovník
- 3.1.2. Vypracovanie metodiky hodnotenia konkurencieschopnosti regiónov
 - SK expert spracuje metodológiu a manuál pre Moldavsko a prediskutuje ho s MD partnermi
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, pracovná cesta do MD, SK expert, MD odb. pracovník
- 3.1.3. Prieskum medzi podnikateľmi
 - MD partneri zrealizujú prieskum medzi podnikateľmi v regiónoch na získanie soft dát o regiónoch
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, MD odb. pracovník, telekomunikačné náklady
- 3.1.4. Zber a spracovanie získaných dát pre účely ich zakomponovania do matematického modelu konkurencieschopnosti regiónov
 - MD expert pripraví databázu údajov potrebných pre matematické modelovanie, výsledkom ktorého bude index regionálnej konkurencieschopnosti, 4 subindexy (ekonomická aktivita, infraštruktúra, ľudské zdroje a verejná správa) a zoznam konkurenčných výhod a nevýhod regiónov, SK expert naprogramuje model
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, MD odb. pracovník, SK expert, telekomunikačné náklady
- 3.1.5. Analýza výsledkov a ich spracovanie pre zverejnenie
 - SK expert posúdi regióny z hľadiska všetkých parametrov vstupujúcich do modelu a vyberie najlepšie a najhoršie hodnotené parametre, ktoré budú predmetom ďalšieho spracovania
 - Vstupy: kancelárie + vybavenie, SK expert, MD odb. pracovník, MD web admin., tlač publikácie
- 3.1.6. Seminára a záverečná konferencia
 - V projekte zrealizujeme 2 semináre (jeden na úvod projektu – predstavenie SK skúseností; druhý v polovici projektu na prezentáciu čiastkových výstupov MD partnera) a záverečnú konferenciu na predstavenie finálnych výsledkov projektu
 - Vstupy: letenky, ubytovanie, diéty, prenájom priestorov, občerstvenie, tlmočenie, príprava materiálov, SK experti, MD projektový tím.

3.5 . Predpoklady a Riziká a opatrenia na ich minimalizovanie

Popis rizika	Posúdenie		Plán na znižovanie rizika
	Pravdepodobnosť nízka/stredná/vysoká	Dopad [malý/stredný/závažný]	
Negatívny postoj regionálnych samosprávnych orgánov k výsledkom projektu v oblasti rozvojových stratégií samospráv a odporúčaní na obmedzovanie korupcie	stredná	stredný	Nemôžeme zaručiť, že regionálne samosprávy, resp. vláda v MD preberú všetky odporúčania a okamžite začnú s ich implementáciou. Sme však presvedčení, že výsledky projektu budú cenným zdrojom informácií pre reformnú vládu (podobnú skúsenosť máme z projektu SlovakAid v Srbsku, kde implementácia začala až po príchode novej vlády). Uvedené riziko minimalizujú verifikačné konzultácie

			záverečných výstupov s MD expertmi, ktorých výsledkom bude výber a komunikácia v danom čase aplikovateľných riešení. Riziko tiež znižuje výskyt hospodárskych problémov v krajine a potreba ich systematicky riešiť. IDIS je navyše stabilným ekonomickým think-tankom; projekt zvýši jeho odbornú kapacitu, rozšíri portfólio riešených tém a IDIS tak bude môcť tlačiť na presadzovanie výsledkov aj po skončení projektu.
Nedostatok dát na zostavenie portálu o hospodárení samospráv	nízka	závažný	Úplnú zhodu v dostupnosti a kvalite dát medzi SR a MD nemožno očakávať, preto sme pripravený prispôbiť model podľa toho, aké dáta sa nám podarí získať. V prípravnej fáze sme testovali dostupnosť kľúčových ukazovateľov a tú nám MD partner zaručil (kľúčové parametre o financovaní sú zverejňované a dostupné). Alternatívnym riešením je aktívny zber dát priamo od najväčších miest.
Nedostatok dát na zostavenie interaktívneho modelu konkurencieschopnosti regiónov	nízka	stredný	Nedostupné dáta možno nahradiť otázkami v prieskume; predbežná analýza ukázala, že MD štatistický úrad má k dispozícii väčšinu dát; špecifické dáta sa pokúsime získať na požiadanie priamo od inštitúcií pod ktoré agenda spadá (rovnaký postup ako v prípade projektu na SVKu)
Ťažkosti s hľadaním vhodných expertov na dodanie dát a konzultácie v Moldavsku	nízka	nízky	Pravdepodobnosť výskytu tohto rizika je zanedbateľná vzhľadom na schopnosti MD partnera (IDIS) preukázané v predchádzajúcich projektoch SlovakAid. K minimalizácii rizika prispieva skutočnosť, že riešitelia projektu majú v súčasnosti kontakty na viaceré think tanky v MD, ktoré možno v prípade prvotného neúspechu pri hľadaní expertov osloviť.

3. 6. Prierezové témy

Projekt svojimi aktivitami a výstupmi prispieva k lepšiemu spravovaniu vecí verejných v Moldavsku, keďže je zameraný na boj proti korupcii, udržateľnosť verejných financií a rozpočtov samospráv, zvyšovanie ekonomickej aktivity a životnej úrovne obyvateľov a prispeje k intenzívnejšiemu zapojeniu verejnosti a médií do kontrolných aktivít voči samosprávam a vláde. Sprievodným javom tohto procesu bude zefektívňovanie úkonov a aktivít, ktoré decentralizovaná verejná správa svojim občanom v regiónoch poskytuje. Časť projektu venovaná zvyšovaniu ekonomickej aktivity v regiónoch má čiastočne charakter aktivity chrániace ľudskú dôstojnosť, keďže zvyšovaním konkurencieschopnosti regiónov sa vytvoria podmienky na ich rast a ekonomický rozvoj, ktorý regióny najchudobnejšej krajiny Európy s vysokou mierou chudoby potrebujú pre zaistenie zvyšovania slabšej životnej úrovne svojich obyvateľov. K tomu prispievajú projektové aktivity zamerané na zmenšenie regionálnych rozdielov, hĺbkovú analýzu príčin regionálnych rozdielov, identifikáciu silných a slabých stránok regiónov a vytvorenie návrhu rozvojových stratégií a odporúčaní na presnejšie zacielenie aktivít vlády v oblasti regionálneho

rozvoja v Moldavsku. Zároveň výsledky projektu zvýšia šance marginalizovaných skupín obyvateľstva zapájať sa svojimi aktivitami do formálnej ekonomiky. Vedľajším benefitom bude zlepšenie šancí na integráciu Moldavska do medzinárodných štruktúr.

4. PERSONÁLNE KAPACITY PRE REALIZÁCIU PROJEKTU - PERSONÁLNA MATICA

5. PLÁN REALIZÁCIE A MONITORINGU PROJEKTU

5.1 Časový harmonogram projektu

[illegible]

Pozn.: v tabuľke neuvádzame aktivity za MAREC 2017, keďže úvodné dva týždne tohto mesiaca slúžia ako rezerva na ukončenie projektu a príslušnú administráciu.

5.2 Monitorovací plán

Monitorovacia cesta č.	Pozícia osoby, ktorá monitorovaciu cestu vykoná	Obdobie, v ktorom sa monitorovacia cesta má uskutočniť (predbežný plán)	Výsledky a ich indikátory, ktoré budú v rámci monitorovacej cesty hodnotené	Riziká, ktoré sa budú posudzovať	Zdroje overenia, dokumenty a zdroje, z ktorých budú čerpané informácie a údaje
1	Projektový manažér	November 2015	Kontrola funkčnosti a publicity výstupu V2, kontrola dostupnosti a kvality dát do hodnotiacich modelov (výstup V3), metodológia tvorby výstupov V1 a V3.	Riziko nedostatku vstupných dát k výstupu V3 a riziko dostupnosti lokálnych expertov	Interné databázy partnera, štatistické portály, web stránky MD ministerstiev, web stránky MD samospráv, web stránky MD think-tankov
2	Projektový manažér	Jún 2016	Kontrola ukončenia výstupu V1, kontrola funkčnosti výstupu V2 (možnosti vylepšenia indikátorov súvisiacich s V2); kontrola zozbieraných dát k výstupu V3	Postoj samospráv / vlády k výstupom	Set protikorupčných nástrojov, web s portálom hospodárenia, interná databáza partnera; miera zapojenia stakeholderov do pripomienkovania materiálov, mediálne výstupy k projektu
3	Projektový manažér	Február 2017	Kontrola ukončenia výstupov V2 a V3 a všetkých súvisiacich indikátorov a naplánovanie záverečnej publicity projektu	Postoj samospráv / vlády k výstupom	Analýza konkurencieschopnosti, rozvojové stratégie, stratégia a odporúčania, web s portálom a analýzy hospodárenia samospráv, mediálne výstupy k projektu

6. VIZIBILITA A PR (MAX. ½ STRANY)

Vzhľadom na unikátnosť projektových aktivít a široké pokrytie subjektov, ktorých sa výstupy projektu týkajú predpokladáme intenzívny záujem médií o výstupy, podobne, ako tomu bolo v čase, keď boli výstupy vzorových projektov (t.j. projektov, ktoré sa úspešne realizovali na SVKu v minulosti a výsledky ktorých chceme transferovať v projekte SlovakAid) predstavené slovenskej verejnosti. Okrem zverejňovania tlačových správ k priebežným výsledkom partnerom projektu v Moldavsku plánujeme v spolupráci s partnerom zorganizovať tri osobitné podujatia pre stakeholderov v Moldavsku s cieľom zvýšiť všeobecné povedomie o projekte a aktivitách a tiež predstaviť projektové aktivity subjektom, ktorých sa budú týkať:

- Seminár 11/2015: V novembri 2015 zorganizujeme v Kišiňove 1. seminár. Jeho cieľom bude dohodnúť s partnerom detailný plán realizácie projektu, ako aj predstaviť projekt verejnosti a kľúčovým stakeholderom a predstaviť výsledky vzorových projektov na Slovensku. Zároveň na seminári predstavíme nový on-line portál o hospodárení samospráv v Moldavsku. Seminár bude sprevádzaný brífingom pre médiá. Pozvanými účastníkmi budú analytici partnerskej organizácie, lokálni ekonómovia, predstavitelia vlády a samosprávy a zástupcovia médií (predpokladaný počet účastníkov 20).
- Seminár 6/2016: V júni 2016 zorganizujeme v Kišiňove druhý seminár, na ktorom predstavíme výstup č. 1 – príklady dobrej praxe v boji proti korupcii, a výsledky podnikateľského prieskumu, ktorý je čiastkovou aktivitou výstupu č. 3 – konkurencieschopnosť samospráv. Seminár bude sprevádzaný brífingom pre médiá. Pozvanými účastníkmi budú lokálni ekonómovia, predstavitelia vlády a samosprávy a zástupcovia médií (predpokladaný počet účastníkov 20).

- Seminár 02/2017: Na záver projektu vo februári 2017 zorganizujeme spolu s lokálnym partnerom v Kišiňove záverečnú konferenciu, na ktorej odprezentujeme všetky výstupy projektu a všetky výsledky, ku ktorým sa dopracujeme, ako aj odporúčania pre samosprávu a vládu. Podobne aj po tomto podujatí budeme mať tlačovú besedu s novinármi. Pozvanými účastníkmi konferencie budú najmä predstavitelia vlády, samosprávy, podnikatelia a odborná verejnosť (predpokladaný počet účastníkov 50).

Prípravu podujatí bude mať na starosti projektový partner v Moldavsku (IDIS). Obsah podujatí budú pripravovať SK a MD experti, ktorí budú zapojení do príslušných aktivít projektu.

7. FINANČNÉ INFORMÁCIE (MAX. 1 STRANA)

7.1. Rozpočet (komentár k rozpočtu)

Výkon aktivít projektu je založený prevažne na práci odborníkov a preto sa rozhodujúca časť nákladov týka jednak honorárov expertov za školenia a analýzy ako aj ďalších personálnych nákladov – ide približne o tri štvrtiny celkových nákladov. Nepriame náklady predstavujú 19,88 % z celkového rozpočtu; približne 5 % percent rozpočtu je vyčlenených na režijné náklady. Okrem cestovných a ubytovacích nákladov a nákladov na dopravu na semináre/konferencie, väčšina ostatných nákladov má operačný charakter – preklady, tlač či technické vybavenie. Realizátori projektu spolufinancujú projekt a uhradia 10% rozpočtových výdavkov z vlastných zdrojov.

8. UDRŽATEĽNOSŤ (MAX. 3 STRANY)

8.1. Finančná, inštitucionálna a manažérska udržateľnosť:

Projekt bude žiadateľ realizovať v spolupráci so stabilnou a v Moldavsku dlhodobo etablovanou inštitúciou (IDIS), ktorej hlavným zdrojom financovania sú granty medzinárodných inštitúcií. Vzhľadom na to, že decentralizácia verejnej správy je dlhodobý proces a Moldavsko je zatiaľ len začiatkových fázach, je viac než pravdepodobné, že téma decentralizácie, transparentnosti samospráv, ich finančnej udržateľnosti a ekonomického rozvoja bude patriť k dlhodobo podporovaným z pozície zahraničných donorov. Aj to bol dôvod, prečo si IDIS z ponúknutého spektra aktivít vybral práve tie, ktoré sa uvedených aspektov decentralizácie priamo týkajú. V prípade úspešnej realizácie tohto projektu sa zvýši odborná kapacita partnerskej organizácie a zvýšia sa jej šance zabezpečiť si dodatočné zdroje na aktualizovanie alebo rozširovanie existujúcich výstupov. Udržanie projektových výstupov po ukončení projektu si nevyžaduje v podstate takmer žiadne financovanie. Aktualizáciu výstupov možno zrealizovať pri nepomerne nižších nákladoch v porovnaní s rozpočtom tohto projektu, kde výdavky kryjú najmä prenos know-how a vybudovanie interaktívnych matematických modelov. Záujmom IDIS je výstupy projektu udržiavať v rámci svojich interných aktivít a rozširovať v závislosti od možností získania ďalšieho financovania. Predpokladáme, že výstupy projektov povedú k zodpovednému hospodáreniu samospráv, k poklesu ich dlhov a efektívnejšiemu výkonu kompetencií. Rozvojové stratégie umožnia regiónom a centrálnej vláde cielene zamerať financie určené na odstraňovanie regionálnych rozdielov na znižovanie kľúčových konkurenčných nevýhod jednotlivých okresov a tak regionálnu pomoc celkovo zefektívniť, nakoľko nebude plošná ale regionálne upravená. Keďže očakávame zintenzívňovanie celého procesu decentralizácie v Moldavsku a výstupy tohto projektu pomôžu lepšie vybaviť samosprávu po stránke argumentačnej i skúsenostnej.

8.2. Zapojenie cieľových skupín a konečných príjemcov:

Návrh projektu vychádza z potrieb IDIS. Témy, ktoré projekt rieši, boli rozdiskutované na neformálnych stretnutiach predstaviteľov IDIS s pracovníkmi žiadateľa, ku ktorým došlo počas minulého roku, a na ktoré nadväzovala komunikácia po zverejnení výzvy. Nedostatok transparentnosti lokálnych rozpočtov, nedostatok zrozumiteľných dát o finančnej udržateľnosti samospráv a regionálne rozdiely vníma IDIS ako dlhodobé neriešené problémy a ako možné riziká

a bariéry ekonomického rastu Moldavska. IDIS deklaruje záujem presadzovať zmeny smerujúce k štandardizácii a zvyšovaniu efektívnosti a transparentnosti verejných politík.

Projekt nebuduje nové kapacity partnera, zvyšuje však odborný potenciál existujúcich kapacít – expertov zamestnaných v IDIS. Získaná odbornosť ostane v IDIS aj po skončení projektu.

Hlavnou cieľovou skupinou projektu sú čelní predstavitelia samospráv. Ich zapojenie do projektu sa uskutoční na viacerých úrovniach:

- Priama účasť na formulovaní hlavných nedostatkov v transparentnosti ako aj pri navrhovaní a pripomienkovaní odporúčaní v rámci protikorupčného balíka
- Aktívne zapojenie sa samospráv do procesu analyzovania regiónov, pripomienkovanie rozvojových stratégií
- Poskytnutie spätnej väzby k hlavným výstupom projektu
- Verejná konfrontácia s hlavnými zisteniami týkajúcimi sa konkrétnej samosprávy

Prípadnú podporu projektu zo strany SlovakAid možno oprávnene vnímať ako investíciu do reforiem. Reformy majú neporovnateľne rýchlejšiu dobu návratnosti v porovnaní s investíciami do strojov a technológií, reformy stimulujú podnikateľské aktivity v krajine a ekonomika z nich benefituje omnoho viac ako z individuálne podporených firiem, napr. formou dotácie. Z tohto pohľadu má zmysel uvažovať nad podporou zlepšovania ekonomického prostredia pre všetkých, nakoľko to bude mať prospešnejšie dopady na obyvateľov krajiny v porovnaní s prínosmi lokálnych a individuálnych projektov.

K výstupom projektu sa z hľadiska ich šírenia možno postaviť troma rôznymi spôsobmi: 1) výstupy sa budú len udržiavať a pri minimálnych nákladoch priebežne medializovať; 2) výstupy sa budú pri nízkych nákladoch pravidelne aktualizovať, čím sa zvýši dopad a relevantnosť projektu; a 3) výstupy sa budú rozširovať za príspevku ďalších donorov, ktorí podporia projekty týkajúce sa decentralizácie, udržateľnosti verejných financií, konkurencieschopnosti alebo regionálnych rozdielov.

8. 3. Primeraná technológia

Nie je relevantné pre tento projekt

9. INFORMÁCIE O ŽIADATEĽOVI A PARTNEROCH PROJEKTU (MAX. 5 STRÁN)

9. 1. Profil žiadateľa

9. 2. Kapacita žiadateľa manažovať a implementovať projekt

9. 3. Profil partnera v prijímajúcej krajine